

ЕКОНОМСКИ БИЛТЕН

Економска реформа и
обнова
Босне и Херцеговине

Изданје 6. Број 3
Јули 2003

Садржај:

1. Пореска политика
2. Саобраћај
3. Bulldozer
4. Сектор енергетике
5. Буџети
6. Приватизација
7. Сектор социјалне заштите
8. Цивилна авијација
9. Пољопривреда
10. Телекомуникације
11. Сектор банкарства
12. Регионалне канцеларије
13. Економски показатељи БиХ

Овај Економски билтен објављен је у складу са овлашћењима лорда Paddy Ashdown-а, Високог представника.
Главни уредник: Patrice Dreiski, Замјеник Високог представника и шеф економског одјела, OHR;
Технички уредник: Almira Kulagić, економско одјељење, OHR;
Дизајн: Samir Mujković, одјел за ресурсе, ICT секција, OHR.

За питања и објашњења молимо контактирајте:
economic.newsletter@ohr.int

ПОРЕСКА ПОЛИТИКА

Комисија за директно опорезивање завршава рад-Нацрт закона о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини је завршен

23 јула 2003 године, Комисија за индиректно опорезивање презентирала је Високом представнику Нацрт закона о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини. За Комисију било је то било значајно постигнуће. Нацрт закона је завршен, али око још три питања требало постићи политичку сагласност ентитетских и државног премијера, што је накнадно и остварено 29 и 30-ог јула.

Најзначајнији аспекти нацрта овога закона састоје се у сљедећем:

- Законом се обезбјеђује потпуно функционалан орган власти за индиректно

опорезивање који ће дјеловати као административно тијело за прикупљање и имплементацију свих царинских тарифа, и до увођења ПДВ-а, свих индиректних пореза (ПДВ, царине акцизе) у цијелој Босни и Херцеговини.

- Овај орган власти имаће директора који ће бити задужен за рад Управног одбора.
- Управни одбор ће се састојати од три министра финансија (оба ентитета и државни ниво) те још три стручњака за индиректно опорезивање. У првих пет година постојања овај орган и његов управни одбор имаће предсједника који потиче из међународне заједнице.
- Управни одбор ће утврђивати политику индиректног опорезивања. Управни одбор мора одобрити све законодавне промјене као и краткорочне измјене стопа индиректних пореза, и оних структура за које није потребна легислатива
- Од 19 тренутно постојећих царинарница лоцираних дјелим Босне и Херцеговине, процесом обједињавања настаће четири регионална центра, од којих ће сваки прелазити међуентитетску линију
- Директор органа за индиректно опорезивање треба да обезбједи спремност овога тијела да за двије године по ступању закона на снагу управа за индиректно опорезивање буде спремна да обавља рад везан за ПДВ.
- Сједиште овога органа биће у Бањалуци

30-ог јуна 2003, усвојен је Прелазни Закон о обједињавању царинских управа и успостављању Управе за индиректно опорезивање. Овај закон прошао је парламентарну процедуру. То је први законски акт који је сачинила комисија за индиректно опорезивање, а утире пут за почетак процеса обједињавања три царинске управе. Најзначајније је што овај прелазни закон утврђује избор и именовање директора, који је у доба настанка овога чланка у поступку.

Треба нагласити да предстоји огроман посао док Управа за индиректно опорезивање и управни одбор те ПДВ не профункционишу - што је коначница овог прелазног периода.

Међутим сама чињеница да постоји такав закон и да су ентитетски премијери постигли сагласност око кључних питања представља доказ конструктивног и прагматичног приступа економској реформи, у чије постојање у Босни и Херцеговини још 2002 године многи не би повјеровали. Усвајање система

индиректног опорезивања који се утврђује у нацрту овога закона јасан је и неопозив предуслов за наставак процеса потребних Босни и Херцеговини да би се придружила Европској унији.

Промијена мјеста прикупљања пореза на промет на акцизе

У у току мјесеца јула у Федерацији Босне и Херцеговине, Републици Српској и Дистрикту Брчко усвојено је законодавство којим се уређује промијена мјеста убирања пореза на промет на акцизе (високо тарифне робе). Од првог аугуста, порез на промет ових роба се сада убире у мјесту производње односно увоза, а не у мјесту крајње потрошње.

Подаци ЦАФАО-а , канцеларије Европске уније која се бави за пружањем помоћи на подручју царина и фискалних питања, те ентитетских пореских управа указују на чињеницу да се огромни износи средстава по основу пореза на промет на акцизне робе (алкохол, пиво, кафа, безалкохолна пића, духанске прерађевине, нафтни деривати) не уплаћују па тако испада да те робе нису званично ни продате крајњем кориснику.

Пуни ефекат ове промијене бити ће очигледан тек крајем јесени. То је зато што ће се порез на промет плаћати и на залихе које се затекну на дан 31 јула у прелазном периоду од 60 дана, а износи прикупљени од тих залиха могли би проузрочити даље флукуације у наплати.

Важно је нагласити да су министри финансија и њихови помоћници у ентитетима и Дистрикту Брчко блиско сурађивали да би постигли ову пореску промијену. Тако исказана одређеност и посвећеност представљају добар наговјештај будуће сарадње у управном одбору и раду органа за индиректно опорезивање.

ТРАНСПОРТ

Утврђивање организованог правног оквира на државном нивоу, те слобода кретања роба и људи кључни су за економски развој Босне и Херцеговине.

Жељезнички саобраћај

Радна група на челу са ЕБРД предала је нацрт закона о жељезницама министру комуникација и

транспорта. Закон о жељезницама Босне и Херцеговине уређује функционисање жељезница на државном нивоу у складу са уставним овлаштењима по питању међународног и међуентитетског саобраћаја и стандардима ЕУ. Почетком септембра планира се одржавање округлог стола са министрима и руководством жељезница да би се разговарало о пословању жељезница, оперативним питањима и нацрту закона. Након тога наредни корак ће бити завршетак рада на закону и разматрање закона на Вијећу министара.

Цестовни саобраћај

Босмал, босанско-малезијско предузеће, иницирало је могућност изградње свих 330 км Коридора 5Ц од Саве до Јадрана на основу уговора о концесији. Босмал предлаже припремни период у трајању од једне године, да би се у наредне четири године обавила изградња цјелокупног аутопута. Затражена је још једна година у случају да се у том року не обаве сви радови.

Вијеће министара Босне и Херцеговине је о овоме расправљало, као и о неким другим могућностима везаним за изградњу Коридора 5Ц. У овом стадију иницијатива је оквалитована прихватљивом. Босмал има прилику да у року од четитри мјесеца искаже свој финансијски потенцијал и кредибилитет за учешће у овоме пројекту. У међувремену Вијеће министара Босне и Херцеговине треба да успостави Комисију за концесије Босне и Херцеговине. Босмал процјењује да би изградња Коридора 5Ц кроз Босну и Херцеговину коштала око 2.5 милијарде ЕУР. Босмал предлаже концесију на 40 година. По закону Босне и Херцеговине концесија је могућа на 30 односно до 50 година под нарочитим околностима.

Дирекција за путеве Републике Српске најавила је тендер за реконструкцију аутопута Српско Сарајево-Зворник.

Транспортни сектор Босне и Херцеговине укључује многе темељне градивне елементе јединственог економског простора који се сада уобличава.

Шта је до сада постигнуто

Цивилно ваздухопловство

Реконструкција аеродрома и прелазак ваздушног простора из војне под цивилну контролу је окончан. Вијеће министара је усвојило нови закон, а када га усвоји и парламентарна скупштина, Босна и Херцеговина ће бити усклађена са правилима ИЦАО и препорукама Еуроцентра.

Жељезнички сектор

Реконструкција је великим дијелом завршена. У току је имплементација 6 милиона Еура. Мост у Шамцу је отворен, а међународни саобраћај обновљен. Путничке линије на релацијама Сарајево-Загреб, Сарајево-Будимпешта те Бања Лука-Београд су успостављене.

Цестовни сектор

Закон о међународном и међуентитетском саобраћају за аутобуски и камионски саобраћај се проводи. Програм о безбједности на цестама Свјетске банке у вриједности \$30 милиона, користи се за обнову великог дијела секундарне цестовне мреже у Босни и Херцеговини.

Сектор пловних путева

Потписивање Оквирног споразума о Посављу од стране четири земље – Хрватске, Босне и Херцеговине, Србије и Црне Горе те Словеније завршено је под вођством Пакта стабилности, а сада се окончава Акциони план. Мјесто у коме ће се налазити сједиште Комисије за ријеку Саву сада мора бити одређено, а акциони план проведен.

Шта још треба завршити

Израда саобраћајне политике за Босну и Херцеговину

Као основ за планирање саобраћаја потребно је утврдити саобраћајну политику. Без визије о будућности, не може се вршити планирање саобраћаја. Препоруке из поглавља о саобраћају у оквиру Развојне стратегије дају добар основ за то.

Цивилно ваздухопловство

Нови закон чека усвајање на парламентарној скупштини. Вијеће министара треба да постави новог генералног директора Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине. До краја 2003 године, аеродроми Сарајево (контролори и нови радар) и Мостар требало би да буду под потпуном управом домаћих органа власти..

Закон о жељезницама

Овим се законом утврђује државни орган власти за жељезнице у Босни и Херцеговини, регулаторни одбор те структура сектора у складу са европским директивама. Словенија је такав закон већ донијела, а Хрватска планира да га донесе у најскоријој будућности. Овај је закон значајан за Босну и Херцеговину, јер повећава ефикасност, а смањује трошкове транспорта. Овај је закон дио програма економских реформи у Босни и Херцеговини.

Споразум Интер-Раил

Припремљен је захтјев за пријем жељезница Босне и Херцеговине у чланство у Интер Раил –у, које се односи на туристичка путовања, а чију презентацију и пријем треба да одобри Одбор Интер-Раил-а на годишњем састанку који ће се одржати у септембру.

Закон о цестама

Изградња Коридора Вц значајна је за Босну и Херцеговину. Да би се кренуло напријед с радом на овом питању потребно је организовано дугорочно планирање које треба да крене са предстудијама о изводљивости које би утврдиле оправданост таквог једног огромног улагања и привукло финансијере. Да би се формализовао управљачки оквир за цесте у Босни и Херцеговини, потребан је Закон о цестама којим би се утврдиле основне одговорности и надлежности.

Измјене и допуне Закона о међународном и међуентитетском цестовном саобраћају

Процес издавања дозвола за камионски и аутобуски саобраћај треба да буде утврђен да би држава имала пуна овлаштења над процесом додјеле дозвола. Комисија за додјелу дозвола је основана, а у оквиру иницијативе Булдожер предложено је оснивање Комисије за додјелу дозвола за камионе да би се елиминисало црно тржиште међународним дозволама у камионском саобраћају и пратило само кориштење дозвола. Оснивање јединствене Комисије за издавање дозвола и за аутобуски и за камионски саобраћај требало би обезбиједити измјенама и допунама Закона о међународном и међуентитетском цестовном саобраћају.

ТИР Царнет

ТИР Царнет омогућава слободно кретање камиона изван граница земље и царинење на одредишту. Суочава се са многим организационим препрекама. На недавној церемонији потписивања на којој су учествовали Вањскотрговинска комора и представници царина ова комора је овлаштена да склопи споразум са Међународним цестовним савезом (ИРУ) за успостављање система ТИР-царнета за Босну и Херцеговину.

Закон о безбједности саобраћаја

Закон о безбједности саобраћаја је израђен и сада се врше завршни прегледи прије него што крене поступак усвајања. Овај се закон бави саобраћајним прекршајима, дозволама, истрагама несрећа, између осталог.

Закон о превозу опасних материја

Овај закон представља основни елемент сваког министарства саобраћаја. Закон је у плану рада

министарства и треба га завршити што је прије могуће.

Закон о поморском међународном и међуентитетском водном саобраћају

Овај закон је потребан да би министарство уредило сав међународни и међуентитетски саобраћај пловним путевима. Налази се у плану рада министарства.

Саобраћајна статистика

Иако се не ради о неком великом приоритету, саобраћајна статистика важна је за планирање саобраћаја, а нарочито у свјетлу разматрања великих износа за улагања и доношења одлука у том смислу. Треба настојати утврдити организацију и развој саобраћајне статистике са базом података уз координацију државне Агенције за статистику. Када би се ови задаци реализовали, био би успостављен јединствен економски простор за саобраћај који би омогућавао слободу кретања, а државно министарство комуникација и саобраћаја имало би јак основ за обављање свога рада у будућности.

БУЛДОЗЕР КОМИСИЈА

ХИСТОРИЈАТ:

12

новембра 2002.г., на иницијативу Високог

Представника, Паддуја Асхдоуна, група пословних људи из БиХ, заједно са представницима главних међународних финансијских организација, покренула је **Булдожер Комисију**. Циљ је био да се изгради радно партнерство између БиХ политичара и пословних људи и да се идентификују конкретне одредбе у легислативи, које спријечавају фирме да шире своје пословање и отварају нова радна мјеста. Комисија је себи поставила задатак да се изврши **50 реформи за 150 дана**.

Приликом састављања првог круга реформи, Комисија је примила **податке од више од 500 фирми**. Међу покренутим питањима су биле обавезне чланарине у професионалним удружењима, дупло опорезивање, компликоване административне процедуре и радне праксе које уништавају радна мјеста. На сваком приједлогу је радила група квалификованих адвоката и економиста, који су детаљно проучавали препоруке, развијали законска рјешења и процјењивали могуће последице на економско окружење. Више од 20 локалних удружења, као што су регионална

пословна удружења, Савез послодаваца, женска пословна мрежа, Агенција за промоцију страних улагања (ФИПА) и Микрокредитна мрежа, радили су са Булдожер Комисијом на процјени приједлога реформи. **Током три Пленарне сједнице, Комисија је гласала о најбољих 50 приједлога за уклањање економских запрека, које ће се представити владајућим тијелима.**

Након ових важних догађаја, дошло је до интензивног дијалога између Булдожер Комисије и Вијећа министара БиХ, влада РС и ФБиХ. Свака влада је именовала координатора. Сваки координатор је подијелио приједлоге између релевантних министарстава, и тражио њихове коментаре, реакције и евентуалне протуприједлоге.

У сваком министарству, формиране су радне групе за разматрање реформи и формулирани су одговори. Булдожер Комисија се састала са свим најважнијим министарствима и детаљно расправљала о реформама и одговорима радних група. Сваки пут, дошло је до потпуног слагања или је преговорима нађен законски компромис, који не умањују вриједност првобитне намјере приједлога.

Сва владајућа тијела су на крају усвојила све реформе. Неке су ријешене владиним доношењем одлука, а остале (које се састоје од законских амандмана на постојеће законе) су послане на парламенте. Парламенти БиХ, ФБиХ и Брчко Дистрикта усвојили су све Булдожер амандмане, само 30 дана прекорачивши првобитни рок од 150 дана. Упркос том закашњењу, први пут су постигнути резултати у таквом временском року. У просјеку, Булдожер Иницијатива **је произвођила једну економску реформу свака четири дана.**

Како би се надоградио успјех тог процеса, **4. јуна 2003.г. покренута је фаза ИИ Булдожер Комисије.**

Циљ друге фазе је да се настави са промовирањем легитимних интереса пословне заједнице, локалних представничких удружења и грађанског друштва, и да се створи радон партнерство са изабраним заступницима.

У фази ИИ, Булдожер Комисију представља једна специјализована Булдожер Комисија за **пољопривреду, агробизнис и природне ресурсе и шест регионалних Булдожер комисија**, које су успоставиле организације које заступају локалне фирме у својим

подручјима. Они се фокусирају на идентификацију нових реформи на општинском/кантоналном/регионалном нивоу, као и надгледање имплементације реформи из прве фазе на локалном нивоу.

Седам Булдожер Комисија прошириле су дијалог, који је већ успоставила првобитна Булдожер Комисија са изабраним представницима земље, како би укључиле синдикате. Ово ће помоћи комисијама да идентификују реформска подручја која се односе на бх друштво као цјелину. Давањем одговорности свим трима партнерима (приватни сектор, владајућа тијела и синдикати) у развијању, изношењу и имплементацији реформи, ојачат ће се подршка цјелокупном процесу. Сваки од три партнера има истински интерес у реформи пословног окружења у БиХ.

У знак признања покрету грађанског друштва за реформе, три премијера, шест предсједника парламената, градоначелник Брчког и седам локалних представника Булдожера потписали су споразум под називом "Протокол за просперитет", који их обавезује да наставе подржавати процес Булдожер реформи.

У свјетлу те обавезе, Вијеће министара БиХ тренутно успоставља међу-министарску радну групу на државном нивоу, под називом "Јединица за хитне реформе". Јединица за хитне реформе је владин пандан Булдожер Комисији.

Прва Пленарна сједница друге фазе Булдожера одржана је 29.07. 2003. г. Присутни су изгласали 19 нових реформи. Оне ће бити дио пакета од 50 реформи, који ће се предати владама и парламентима крајем септембра 2003.г.

Потписивање Протокола за просперитет у Ботаничком врту

Q2 ДОГАЂАЈИ НА ВИСОКОМ НИВОУ:

29. мај 2003.г. – Народна скупштина РС усваја педесету Булдожер реформу о либерализацији геодетског тржишта. Коначно је усвојен пакет од 50 Булдожер реформи из Фазе И, 187 дана од покретања иницијативе.

04. јун 2003.г. – Потписивањем документа под називом "Протокол за просперитет", завршена је Фаза И Булдожера, и покренута Фаза ИИ, у Ботаничком врту Земаљског музеја у Сарајеву. Протокол за просперитет су заједно потписала три

премијера, шест предсједника парламената, градоначелник Брчког, представници шест регионалних Булдожер Комисија и представник Булдожер Комисије за пољопривреду и природне ресурсе

Након потписивања, сви потписници посадили су дрво у централном дијелу Ботаничког врта, названом "Врт просперитета", као знак да се учесници обавезују да ће учинити све што је у њиховој моћи да би привреда процвјетала и доносила плодове за све грађане.

14. јун 2003 – Успјешно је покренуто шест регионалних Булдожер Комисија. Свака Комисија састављена је од многих удружења, и свака има свог координатора.

- Булдожер Комисија сјеверозапад
- Булдожер Комисија за регион Сарајева
- Булдожер Комисија централна Босна
- Булдожер Комисија сјевероисток
- Булдожер Комисија Бања Лука
- Булдожер Комисија Херцеговина

Комисије заједнички дефинишу нови временски оквир, у којем су описани сви догађаји који се требају десити до завршетка Фазе ИИ 04. децембра. Слоган друге фазе је: "Ослобађање локалног богатства".

04. јул 2003 – Покретање Булдожер Комисије за пољопривреду, агробизнис и природне ресурсе. Организације учеснице су Вањскотрговинска комора (главни координатор), Задружни Савез (ко-координатор), ДрвоБиХ (ко-координатор), ОК Удружење за органско сертификање, Удружење произвођача и дистрибутера меса, Групација љековитог биља ФБиХ, Удружење љековитог и ароматичног биља РС, Савез удружења пољопривредних произвођача ФБиХ, Удружење за агробизнис РС, Привредна комора ФБиХ.

15. јул 2003.г. – Састанак седам Булдожер Комисија са Заступничким домом и Домом народа ФБиХ. Г. Ибрахимовић и г. Јукић подржали су овај напор. Шефови посланичких клубова добили су временски оквир за Фазу ИИ и сложили се да успоставе радне групе за специфична питања и

прије него што Булдожер Комисије прослиједи своје реформе владама.

24. јул 2003.г. – Састанак седам Булдожер Комисија са Савезом синдиката. Одлучено је да један представник синдиката буде у свакој од седам Булдожер Комисија.

24. јул 2003.г. – Састанак седам Булдожер Комисија са Заступничким домом и Домом народа државног парламента. Г. Џаферовић поздравља нове напоре и одлучује да пошаље заступнике да посјете регионалне Булдожер комисије.

29. јул 2003.г. – Прва Пленарна сједница Фазе ИИ. 19 приједлога је одобрено од представљених 21.

ПРОЦЕС "МАДЕ ИН БОСНИА":

Процес који је започет у првој фази показао се успјешним. Намјера ОХР-а била је да започне акцију коју би касније наставили локални представници пословне заједнице. Фаза ИИ и њених седам самоуспостављених комисија показују управо то. Булдожер тим у ОХР-у и даље обавља координацију између комисија. Пројекат су финансирале америчка, швицарска и сада норвешка амбасада. Италијанска и холандска амбасада ће можда учествовати у будућем финансирању. То показује успјех ове иницијативе.

Многе међународне новине и агенције примјетиле су да је овај програм јединствен. Тхе Нев Њорк Тимес, тхе Тимес оф Лондон, Тхе Интернационал Хералд Трибуне или Агенција Франце-Пресс написали су чланке о томе како Булдожер иницијатива мијења окружење у БиХ, уз грађанско учешће. Они су на позитиван начин представили ту иновацију као "маде ин Босниа". Заиста, Булдожер иницијатива је до сада успјела да поново повеже

политичке представнике са њиховим бирачима. То је успјела урадити на начин који није виђен никада раније, ослањајући се на информације добијене од пословних људи и жена, фокусирајући се на брзе и конкретне резултате реформи. Држећи се мандата ОХР-а да промовира економски развој као фактор стабилности и мира, та иницијатива је обезбиједила толико потребну темељну подршку за планиране структуралне реформе власти. Почетак друге фазе показује да тај процес испуњава обећања и да је заиста одржив.

Pokretanje Buldožer Komisije za centralnu Bosnu

Чланке о Булдожер акцији можете наћи на вебситу у ОХР-а ако кликнете на линк: <http://www.ohr.int/ohr-dept/econ/bulldozer-initiative/index.asp>.

СЕКТОР ЕНЕРГЕТИКЕ

Након готово никаквог напретка у протеклих 12 мјесеци пројекат Струја ИИИ достигао је критичну фазу и донатори очекују напредовање у provedби пројекта да би наставили са техничком и финансијском помоћи. У току посљедњег квартала, учињен је одређени напредак везано за планове реструктурисања и приватизације у сектору електричне енергије, успостављање регулаторне комисије за електричну енергију те оснивање предузећа за пренос електричне енергије и независног оператора система.

Акциони планови су окончани и тренутно су планови Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине у процесу усвајања на парламентарима. Процес именовања за државну регулаторну комисију је окончан именовањем два члана комисије из Федерације Босне и Херцеговине.

У јуну, два ентитетска премијера потписала су споразум о оснивању једног предузећа за пренос електричне енергије на државном нивоу (Електропренос БиХ). У јулу, нацрти закона о успостављању Електропреноса БиХ и НОС-а (Независног оператора система) упућени су Вијећу министара. Усвајање ових закона представља кључни наредни корак у реформи сектора електричне енергије.

БУЏЕТИ

Мисија ММФ-а била је у Босни и Херцеговини у јулу мјесецу и дала препоруке свим трима владама да не врше ребаланс због тога што прилив средстава не иде на задовољавајући начин. Наредна посјета мисије ММФ-а биће у опет у септембру када ће дати коначне препоруке везано за ребаланс.

Унутарњи дуг:

Низ састанака радних група одржан је у организацији ММФ-а да би се утврдио ниво потраживања према влади. Коначна процјена је да се ради о 5,201 милиона КМ. Препорука ММФ-а је да се отпише 80% овх потраживања да би Босна и Херцеговина могла избјећи озбиљну економску кризу. Сада је на владама у Босни и Херцеговини да утврде стратегију за рјешавање домаћег дуга, те сачини план којим се утврђује отписивање и начин измиривања признатих дугова.

ПРИВАТИЗАЦИЈА

Ни у једном ентитету, у првој половини 2003 године, није било значајног напретка у процесу приватизације. Као резултат тога, оба ентитета и даље имају фирме које нису одрживе и раде само једним дјелићем својих капацитета. Многа од тих предузећа номинално запошљавају велики број људи, али у већини случајева највећи дио тих упосленика годинама нити ради, нити прима плату ни накнаде.

Тренутно, оба ентитета изналазе начине да се баве препрекама приватизацији да би омогућили овај процес. Федерална агенција за приватизацију је за владу припремила приједлог новог приступа, а влада је оформила међуресорну радну групу да се бави овим питањем. У Републици Српској усвојене су измјене и допуне закона о приватизацији у настојању да се процес приватизације поспјеша.

На сједници од 15 јуна 2003 Координациони одбор за економски развој и европске интеграције, представници Вијећа министара Босне и Херцеговине и ентитетских влада расправљали су о акционом плану за provedбу најзначајнијих реформи у наредних шест мјесеци. Један од кључних елемената овог акционог плана је покретање процеса приватизације. У том смислу обавезали су се да ће у наредних шест мјесеци расписати тендере за најмање 10 предузећа.

СОЦИЈАЛНИ СЕКТОР

Служба за запошљавање ХНК

Одлуком Високог представника о Закону о запошљавању и социјалној сигурности незапослених (децембар 2000) утврђује се да сви кантони треба да успоставе " кантоналне службе за запошљавање ," као испоставе Федералног завода за запошљавање. Херцеговачко-неретвански кантон каснио је у provedби овога закона за осталим кантонима. Бошњачки завод је функционисао као испостава Федералног завода за запошљавање, али хрватски завод је био независна институција, која је била основана као служба за бављење питањима запошљавања у подручјима са хрватском већином.

Главни проблем за регистрацију Завода за запошљавање било је непостојање статута, који није могао да буде усвојен због неслагања двије стране око поступка гласања и усклађености са уставним пројенама. Прихватајући препоруке ОХР-а за рјешавање спорних питања, Управни одбор је израдио и усвојио Статут. Наредни корак за Завод за запошљавање биће да почне заједнички радити, пружати услуге свим грађанима кантона. ОХР ће и даље подржавати управљачке структуре Завода све док се процес интеграције у потпуности не оконча.

Завод за здравствено осигурање ХНК

Статут Завода за здравствено осигурање ХНК још није потврђен на Скупштини ХНК, и још увијек предстоји одлука Обора за виталне националне интересе Уставног суда који је тек недавно оформљен. Због кашњења усвајања Статута ЗЗО ХНК које је у застоју од фебруара ове године, активности и напредак везани за обједињавање Завода иду споријим темпом. Но ипак, управљачке структуре ЗЗО ХНК почеле су са штампањем и издавањем јединствених здравствених књижица, што треба да буде завршено до септембра 2003 године. Иако план обједињавања још увијек није у потпуности проведен, управљачке структуре ЗЗО ХНК и њихово особље раде заједно. Међутим, сада се сучавају са проблемом потписивања исплата са рачуна, у свјетлу чињенице да још увијек немају контролу над овим питањем, а кантонални премијер не може сам потписати исплате (пошто је мјесто замјеника премијера укинута). Одлуком Владе Федерације Босне и Херцеговине из фебруара 2002

године која је донешена да би се убрзало оснивање и функционисање ЗЗО ХНК, премијер и замјеник премијера одређени су за овлаштене потписнике платних налога.

Садашњи премијер захтијевао је да контролу над банковним рачуном има управа завода пошто је завод сада основан и у потпуности функционише. У прилог овог захтјева, ОХР је влади Федерације предложио да поново размотри своју одлуку из 2002 године и управљачке структуре завода овласти да располажу фондовима ЗЗО ХНК, као што је то случај са свим осталим кантонима у Федерацији.

ЦИВИЛНО ЗРАКОПЛОВСТВО

Управни одбор за цивилно зракопловство (ЦАСЦ) којим предсједава ОХР уз пуно укључивање представника локалних органа власти, оформљен је са циљем успостављања ефективног и оперативног органа власти Босне и Херцеговине у области цивилног ваздухопловства. Да би се постигли ови циљеви на другом састанку ЦАСЦ-а одлучено је да се изради нови закон о цивилном ваздухопловству, успостави нова организација БХДЦА и убрза постављење новог генералног директора БХДЦА.

Тај Закон о цивилном ваздухопловству Босне и Херцеговине који је у потпуности усаглашен с прописима и праксом ИЦАО-а те европским препорукама, омогућиће успостављање јединственог органа власти за цивилно ваздухопловство (ЦАА) те остварити јасно одвајање регулаторних функција на државном нивоу (БХДЦА) и оперативних функција на ентитетском нивоу (ФЕДЦАД, РСЦАД) а, ако буде потребно, и вањских тијела). Усвајање и пуна provedба овога закона представљају и услов за чланство Босне и Херцеговине у ЈАА.

У истом периоду изабрана је национална комисија која укључује и међународне стручњаке и изабрала најбољег кандидата за мјесто генералног директора дирекције за цивилно ваздухопловство као и два замјеника директора, једнога који ће бити на челу регулаторног одјељења, а другог који ће бити на челу одјела за ваздушну навигацију. Ова именована чекају одлуку Вијећа министара.

У будућности, ЦАСЦ ће и даље постојати да би вршио праћење provedбе нове структуре БХДЦА, подржао и пратио provedбу новог закона о

цивилном ваздухопловству, да би пратио примопредају одговорности између СФОР-а и цивилних органа власти која је у току на међународном аеродрому МОСТАР, и осигурао да се прописи ИЦАО и ЕУ, гдје је безбједност кључна, проводе, у оквиру обуке локалних контролора и употребе новог радарског система на Међународном аеродрому Сарајево.

АЕРОДРОМ МОСТАР

У свјетлу повлачења СФОР-овог француског деташимана са Аеродрома Мостар планираног за крај 2003, представници међународне заједнице заједно са федералним, кантоналним и градским органима власти почели су припреме за примопредају свих аеродромских услуга (ваздушних и земаљских) на локалне органе власти. Ове припреме укључују израду Прелазног пословног плана који треба да израде органи власти Аеродрома Мостар у сарадњи са ФЕДЦАД-ом.

Горе поменути план садржи све кораке поредане по степену важности, а чија је provedба потребна за безбједну и сигурну примопредају како би аеродром био у могућности да настави са радом након повлачења. Када овај Прелазни пословни план све заинтересоване локалне стране буду у потпуности прихватиле, биће потписан у облику споразума, а у њему ће бити тачно дефинисане обавезе свих страна које су већ исказале спремност да подрже постојање и будуће функционисање Аеродрома Мостар.

ВЕТЕРИНАРСТВО

Нема сумње да поновно успостављање респектабилног система ветеринарства које добро функционише у складу са прописима Европске уније и другим међународним прописима представља висок приоритет. Босна и Херцеговина је земља са ограниченим природним ресурсима, али ипак посједује одређене предиспозиције за развој одређених сектора који би могли генерисати значајне компаративне предности. Неоспорно је један од таквих сектора и узгој стоке те производња и прерада прехранбених производа.

Од постављења новог руководства (директор госп. Јозо Багарић, замјеник директора госп. Нихад Фејић и секретар госп. Славиша Крешталица) 16 априла 2003 године ДУВ (Државни уред за

ветеринарство) почео је снажно да дјелује и показује карактеристике институције која добро функционише. Ново руководство је реструктурисало план рада и обавезало свој тим на нову радну динамику. Као примјер озбиљног ангажмана је и израда нових прописа тј. Правилника о идентификацији и кретању животиња, Правилник о плавом језику те Правилник о биорезидуима. У складу са препорукама ЕУ, Државни уред за ветеринарство покренуо је процес за успостављање националне мреже референциално дијагностичких лабораторија.

Државни уред за ветеринарство ријешио је и питање јединствене дистрибуције информација ОИЕ, ВХО, ФАО и WTO. Мај 2003 ће сектор ветеринарских услуга у БиХ памтити као мјесец када је објављен први Билтен у складу са условима ОИЕ. Јединствена и усклађена процедура дистрибуције информација нарочито је важна за транспарентност у току праћења и извјештавања о здравственом стању животиња.

Један од најзначајнијих дијелова ветеринарског система у Босни и Херцеговини је Оперативна агенција (ОА) која је новоуспостављена у Бањалуци. Оперативна агенција представља организациони дио Државног уреда за ветеринарство и задужена је за обилеживање и контролу кретања животиња. Активности Државног уреда за ветеринарстводиректно су допринијеле оснивању оперативне агенције као одјела Државног уреда за ветеринарство, а у међународном контексту бити одговорна за вођење евиденције о кретању животиња.

Јасно је да је дошло до одређених побољшања али Државном уреду за ветеринарство још увјек предстоји пуна provedба државног Закона о ветеринарству. Очекује се да ће у наредном периоду бити подузети сљедећи задаци: усклађивање ентитетских закона о ветеринарству, успостављање јединствене државне граничне ветеринарске инспекције, наставак пројекта о обилеживању и контроли кретања животиња, оснивање ветеринарске коморе ФБХ и потпуна provedба Закона о ветеринарству Босне и Херцеговине у оба ентитета и дистрикту Брчко.

Босна и Херцеговина иде напријед у сектору ветеринарства. Ово позитивно кретање осигураће могућности бржег економског опоравка као и повећање нивоа заштите потрошача и здравља животиња. У том смислу кључно је стварање правног и институционалног оквира за повећан извоз и испуњење услова ЕУ. Државни уред за ветеринарство је почео да се озбиљно бави својим

надлежностима отклањањем техничких препрека међународној трговини. У наредном периоду очекује се да ће извоз више овисити о иницијативи и способностима локалних и међународних подузетника.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ

У току другог квартала није било развоја неких значајнијих догађаја везаних за реформу сектора телекомуникација. Кључни циљ и даље остаје исти: увести лојалну конкуренцију како би се обезбиједило пружање ефикасних услуга телекомуникација по прихватљивим цијенама. Без тога, пословни свијет неће улагати у Босни и Херцеговини, а корисници ће и даље плаћати више него што треба.

Унаточ потреби брзог увођења лојалне конкуренције процес издавања треће дозволе за рад у мобилној телефонији још није окончан. Процес је отпочет у јануару 2003 године, а Вијеће министара тек треба да утврди висину накнаде коју трећи оператор мора да плати да би добио дозволу. Мобилна телефонија би могла постати прва значајна компонента у сектору телекомуникација у којој ће се предности ефикасности конкуренције међу операторима остварити.

Стога је за жаљење што Вијеће министара још није донијело одлуку.

БАНКАРСТВО

Централна банка објављује годишњи извјештај за 2002 годину

Континуирани позитивни развој активности Централне банке Босне и Херцеговине (ЦББХ) у 2002 години истакнут је у недавно објављеном годишњем извјештају. У складу са својом примарном функцијом монетарног одбора, најзначајнија новина је одлука ЦББХ о усклађености КМ са Еуром а не више са ДМ. (Од јануара 2002 године задржан је валутни курс у односу од 1 Еура према 1.95528 КМ) Ова промјена несметано је обављена и настављен је трансфер од око 6 милијарди новчаница ДМ из БиХ у Њемачку, а који датира још од 1997 године. Свеопштим консензусом, ефикасност и поузданост операција

везаних за замјену обезбиједио је темељни основ за задржавање повјерења јавности у КМ.

Друге новине о којима се говори у извјештају укључују оснивање агенције за осигурање депозита на државном нивоу (о чему је већ било ријечи у Билтену), оснивање одбора за преглед финансијских извјештаја о пословању управног одбора да би се још више побољшао систем унутарње контроле у банци, те добивање својства банке да функционише као фискални агент за Босну и Херцеговину када су у питању односи Босне и Херцеговине и ММФ-а.

Као што је истакнуто у извјештају, стабилност и економска улога сектора банкарства у Босни и Херцеговини и даље се побољшавају, повећава се ниво минималних капиталних услова, а као резултат процеса приватизације долази и до консолидације сектора. Осим тога банковни полози су порасли за скоро 25% у 2002 години, док је ниво позајмница порастао за 53%. Као што је и раније навођено, комерцијалне банке и даље јасно показују да постоји већа наклоност према давању позајмница домаћинствима него кредита на комерцијалној основи, што представља ситуацију којој ће требати посветити помну пажњу уколико се жели извршити стимулација обимнијих активности у привреди.

ОХР МОСТАР

Буџет херцеговачко неретванског кантона

Политички проблеми везани за састав владе су за посљедицу имали кашњење припреме и усвајања буџета херцеговачко неретванског кантона за 2003 годину. На посљедњој сједници владе, нацрт буџета је коначно усвојен; међутим постаће важећи тек када га усвоји скупштина херцеговачко неретванског кантона.

С обзиром на велика дуговања, недовољна средства и неисплаћене плате, буџет за ову годину само ће се бавити питањима везаним за обнову, али не и питањима везаним за економски развој. Усвајањем буџета обезбиједиће се елементи за успостављање система јединственог трезорског рачуна, што ће обезбиједити већу транспарентност јавне потрошње.

Иако је прошлогодишњи буџет до одређене мјере био обједињен, још увијек постоје двоструке административне структуре које укључују значајно

удвајање, беспотребно трошење и неефикасност. Отуда треба уложити додатне напоре у даљу интеграцију буџета у 2003 години, што ће, између осталог, захтијевати додатно усклађивање коефицијената и основица за обрачун плата за све буџетске кориснике

ОХР Бања Лука

“ Врело љето ” за Владу Републике Српске

Влада Републике Српске нашла се пред изазовом низа протеста здравствених радника који штрајкују сада већ готово два мјесеца. Здравствени радници Клиничког центра Бањалука захтијевају да им се исплати шест неисплаћених плата. Пољопривредни произвођачи Републике Српске су такођер били у штрајку. Осим уобичајених потешкоћа везаних за транзицију (закашњела приватизација, изгубљена тржишта итд.) ситуација у пољопривреди се погоршала због суше. Пензионери, сектор образовања те запослени у металној индустрији намјеравају да се придруже пољопривредницима у протестима против Владе Републике Српске. Влада Републике Српске је обећала повећање пензија за 30% до краја 2003 године. Тако ће просјечна пензија бити повећана са 125 КМ на 165 КМ (45 % просјечне плате) То захтијева додатна средства у Фонду за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске у износу од 14.5 милиона КМ. Ограничена буџетска средства не охрабрују. Јавни приходи прикупљени у периоду јануар-мај 2003 године мања су за 11% од планираних. Међутим, позитиван тренд у индустријској производњи и даље се наставља у другом кварталу 2003 године. Индустријска производња у периоду јануар-јун 2003 у поређењу са истим периодом 2002 године већа је за 4.3%. Имајући на уму сложеност економске ситуације и проблема садашње владе које је наслиједила од својих претходника, није нереално такве проблеме и очекивати; међутим постоји нада да могу бити ријешени у кратком року.

Приватизацијски спорови препрека су за страна улагања у кантону 1

Економске новости из кантона 1 углавном карактеришу спорови у процесу приватизације и за њих везани протести радничких синдиката. Највећи страни улагач у кантону 1 је словеначко предузеће ЦИТРУС, које се сусреће с потешкоћама у

настојањима да поново покрене неке привредне дјелатности у неким од 12 предузећа у којима су већински власник. Влада је покренула дијалог са представницима Цитруса, Кантоналном агенцијом за приватизацију и радничким синдикатима који инститирају на стриктном поштивању уговора о приватизацији.

У наредном периоду кантонална влада планира да се концентрише на:

- Стратешку приватизацију и привлачење страних улагача (Сходно томе размотриће репрограмирање или отпис дугова за нека предузећа.)
- Економске реформе, а нарочито подршку иницијативи булдожер.
- Сузбијање сиве економије, укључујући реорганизацију кантоналних тржишних инспекција.

Масовна приватизација (11 предузећа из кантона 1) није до сада дала очекиване резултате. Но, постоје неки добри примјери стратешке приватизације и страних улагања, као што су творница за прераду дрвета Д.о.о. Саница из Кључа (са 260 запослених) коју је купило једно швајцарско предузеће. Исти улагач заинтересован је и за друга предузећа из овога сектора. И други страни улагачи разматрају могућности улагања у кантону 1. Једно италијанско предузеће заинтересовано је за отпочињање производње брикета у Босанском Петровцу, док једна француска фирма разматра могућности производње гипса у Кулен Вакуфу. Но спорни случајеви попут Цитруса шаљу негативне сигнале потенцијалним инвеститорима те је стога значајно да се они ријеше да би производња почела.

Препреке за извоз (Цертификација)

Робе које улазе у Европску унију на себи носе обавезну ознаку ЦЕ која служи као јасан знак органима власти земаља чланица да производ испуњава све услове из директива ЕУ о стандардизацији. Други највидљивији знак на тржишту ЕУ јер обиљежавање ИСО (стандарди који се односе на квалитет) То омогућава неком пословном субјекту да се етаблира као поуздана организација и коју и домаћи и страни потрошачи могу имати повјерења. Ово није обавеза, али се јавља као захтјев код многих увозника.

Цијена коштања добивања сертификата ЕУ креће се између 10.000 до 20.000 КМ, а сам протупак може да траје и до годину дана. У Републици Српској главно тијело које обезбјеђује ЦЕ и ИСО сертификате је Туев у Њемачкој, институција

акредитована од ЕУ. Туев не помаже предузећима само у добивању сертификата већ је укључен и у организацију обуке и семинара за домаће менаџере. У неким случајевима Туев може обезбиједити и субвенције за добивање сертификата ЕУ. Постоји велики интерес домаћих фирми за добивање ових сертификата. Но када се узме у обзир њихова цијена и упореди са садашњом тешком финансијском ситуацијом исход је мали број предузећа која су у ствари успјела да добију ове сертификате (у Републици Српској ради се о само пет предузећа).

Осим тога садашњи статус Института за акредитацију Босне и Херцеговине те Института за стандардизацију, метрологију и интелектуално власништво, који још увијек не функционишу како треба, сугерише да број сертификата неће значајно порастати, а да ће овисност о страним тијелима у Републици Српској и даље постојати.

ОХР ТУЗЛА

Округли сто о реструктурисању и приватизацији рудника угља у БиХ

26 јуна 2003 године Рударски факултет Универзитета у Тузли и рудници Босне и Херцеговине организовали су округли сто да би разговарали о реструктурисању и приватизацији рудника у Босни и Херцеговини. Рудници Босне и Херцеговине тренутно пролазе кроз једну од најтежих фаза у свом развоју. Да би се обезбиједило преживљавање рудника и осигурао њихов стратешки развој, водеће личности у рударству разматрају подузимање радикалних реформи везаних за реструктурисање. Док с једне стране није било нелих одређенијих закључака у дискусијама, дијалог је био оштар, а будуће расправе ће вјероватно услиједити.

Кључна питања о којима се расправљало укључивала су: (1) Недовољан раст домаће потрошње електричне енергије (2) потреба да рудници обезбиједи већи удио на тржишту (3) недостатак улагања (4) производња електричне енергије превазилази потребе домаћег тржишта (5) застарјела технологија (6) превелик број запослених у производњи електричне енергије и угља, те (7) недостатно законодавство у сектору рударства. Ова питања навођена су као неки од проблема који онемогућавају развој рудника у БиХ.

Станак на врху регије сјевероисток о економским питањима одржан у Тузли

Градоначелници 40 општина сјевероисточне Босне и Херцеговине окупили су се на једнодневном састанку у Тузли да би разговарали о регионалном економском развоју. Спонзори овога догађаја су Удружење за регионални развој из Тузле (РДА), Агенција за развој дистрикта Брчко (БДДА), Агенција за развој Семберије (РАС) и Агенција за економски развој из Бирча. (БРЕДА).

Свеобухватни дневни ред укључивао је информације везане за наредна важна питања за регионалну стратегију економског развоја:

- Програм регионалног економског развоја ЕУ (РЕД)
- Програм финансирања ЕУ ОУФ
- програм за одрживи трансфер за органе власти који учествују у повратку-ЕУ/УНДП
- Најновије информације о Булдожеру ИИ

Најзначајнији елемент за многе учеснике овога сусрета било је истицање значаја градоначелника и званичника који се наве економским развојем у оба ентитета и дистрикту Брчко да заједнички расправљају о економским питањима важним за све у овој регији. Већ се планирају и будући састанци ове врсте. Регионална канцеларија ОХР-а у Тузли је са задовољством учествовала у овој програму.

ЕУ ОИФ ИИ

Регионални одбор за процјену захтјева почиње са разматрањем поднешених захтјева

17 јули 2003 године био је крајњи датум за подношење захтјева за додјелу грантова из пројекта ЕУ ОИФ 2 . 18 јула Регионални одбор за процјену (који се састоји од РДА Тузла, БРЕДА, Агенције за развој Семберије, БРЕДА, Агенција за развој Брчко, Талди Тузла, ОХР, УНДП, и ОСЦЕ) почели су да врше процјену примљених захтјева. Циљ ЕУ ОИФ ИИ је омогућавање одрживог повратка тј. отварање 700 одрживих радних мјеста од којих би 50% било за повратнике. Укупно 1.5 милион Еура у грантовима биће подијелено између три групе: Средња и мала предузећа, непрофитне организације, општине и остале владине организације.

Регионална канцеларија ОХР-а у Тузли презентује најновије информације везане за Булдожер ИИ

Економски одјел регионалне канцеларије ОХР-а у Тузли у два наврата је презентирао реформску стратегију Булдожера ИИ.У настојању да створе јаку свијест и подршку provedбеној фази реформе Булдожер, чланови разних регионалних одбора Булдожера, и особље из економског одјела ОХР-а активно су се састајали са изабраним и задуженим званичницима.

Двије презентације Регионалног уреда ОХР Тузла су обављене за (1) групу градоначелника који су представљали општине из Зеничко-добојског кантона, и (2) групу правника и министра финансија из Кантона Посавина.

У обе пригоде исказана је јака подршка провођењу реформи Булдожер .

ОХР БРЧКО

Дистрикт Брчко усвојио је нови модеран закон о порезу на приход који је израђен уз помоћ ГТЗ-а (Њемачке агенције за техничку помоћ).Овим се законом уређује опорезивање прихода и физичких и правних лица. Опрезивање плате ступило је на снагу 1 јула 2003 године док ће се одредбе које се односе на порез на добит предузећа примјењивати од 1 јануара 2004 године.

У Дистрикту Брчко приватизовано је осам предузећа по властитом концепту, при чему је продато 67% (минус дионице из доба Марковића) државног капитала. Разлика у ваучерима односно сертификатима чува се у Фонду мањинских дионичара у дистрикту и биће претворена у дионице када буде донешен закон о вриједносним папирима. Укупне обавезе по основу улагања износе 46 милиона КМ укључујући и страна улагања од 29 милиона КМ. Оба приватизацијска улагања обезбједиће отварање нових радних мјеста за око 740 упосленика. Шест од ових предузећа су из производног сектора, од којих четири пеоизводе за извоз. Детаљи везани за осталих осам предузећа (у два тендерска пакета) која су у фази провођења тендерског поступка могу се наћи на интернет адреси www.bhbusiness.com.

Закон о вриједносним папирима представља кључни корак за испуњење услова из Коначне одлуке о самоуправном статусу Дистрикта Брчко.Овим се законом оснивају Комисија за вриједносне папире и Регистар вриједносних

папира, те збир правила која Дистрикту Брчко омогућавају да емитује властите вриједносне папире. Тако Дистрикт може окончати процес приватизације предузећа претварањем ваучера, сертификата и дионица из времена Марковића у дионице приватних фирми. Дистрикт неће оснивати своју властиту берзу.

Дистрикт Брчко Босне и Херцеговине и УНДП/БЛАП постигли су сагласност око омогућавања нових финансијских услуга познатих као ГАРАНТНИ ФОНД ДИСТРКТА БРЧКО, (ГФБД), први овакав фонд у БДБХ, да би олакшали приступ кредитима за пољопривредне произвођаче и подузетнике у сеоским пољопривредним срединама.

Приватизација станова

Приватизација станова почела је 30 јула 2002 године када је Закон о откупу станова над којима постоји станарско право у Дистрикту Брчко усвојен на Скупштини. Од тада је продато 572 стана (од око укупно 3500) по просјечној откупној цијени од 61 КМ по квадратном метру. Приходи од досада приватизованих станова износе око 1.9 милион КМ. 40% прихода уложено је у одржавање фондова за сваку зграду да би се помогло новим власницима да преузму одговорност за одржавање заједничких просторија. Преосталих 60% прихода уложено је у стамбени фонд да би се покрили трошкови процеса приватизације, поправили оштећени станови и извршила реконструкција разрушених станова. И код куповине ваучерима и сертификатима постоји право на попуст на цијену откупа стана. Остали попусти укључују: 100% попуст за сирочад или особе са 80%-100% инвалидношћу који живе сами или са члановима домаћинства без икаквих примања, те 50% попуст за све особе преко 65 година, удовице и удовице погинулих у рату, те родитељ(и) усвојеници који са усвојеним дјететом живе у заједничком домаћинству.Уред за приватизацију склопио је 572 уговора; за преко 3.000 људи поступак је у току.По програму постоји могућност плаћања на рате, а до сада је 85 % купаца платило готовином.

Поправак жељезничких колосијека

Као дугорочно улагање у економски развој Дистрикта те да би подржала луку и предузећа у индустријској зони, Влада Дистрикта је уложила 1.3 милион КМ у поправак и реновирање жељезничког колосијека између центра града и луке.

Овај пројекат завршен је у року од четири седмице и повезује индустријску зону, преко сасвим новог жељезничког колосијека са луком и главном жељезничком пругом из мреже БиХ.

БИХ Економиц Упдата

Економски показатељи з БиХ за период Јануар
2001 – мај 2003

Извор: Заводи за статистику ФБХ и РС

Индикатор	Федерација БиХ	Република Српска	БИХ (процјена ОХР-а)
ГДП номинални у 2001 ГДП номинални 2000 Номинални пораст 2000-2001	7,224 милијарде КМ 6,698 милијарде КМ + 7,8%	2,993 милијарде КМ 2,734 милијарде КМ + 9,5%	9,161 милијарде КМ 8,321 милијарде КМ +10,0%
Стварни пораст 2000-2001 (минус инфлација у РС 6.5%)	+6,7%	3%	+5,5%
Индекс у индустријској производњи			
05/03 у поређењу са 2002	+6,8%	-5 %	N/A
05/03 у поређењу са 05/02	+11,7%	+10,4%	N/A+
Индекс малопродајних цијена			
05/03у поређењу са 2002	+0,6 %	+1,5%	N/A
05/03 у поређењу са 05/02	+0,3%	+1,8%	N/A
Просјечна нето плата 05/03 У02/03 поређењу са просјеком у 2002	523,35 КМ +1,4%	373 КМ +7,2%	473,2 КМ +3,3%
Број запослених 04/03 (РС 6/02)	387.378 лица	249.186 лица	N/A
Број регистрованих незапослених 04/03	292.843 лица	135.410 лица	428.253 лица
Број пензионера 04/02 (РС 06/03)	286.567 лица	183.640 лица	470.207 лица
Просјечна пензија у 03/03	190 КМ	125 КМ	168,7 КМ
Увоз јан-апр 03 РС јуни Извоз јан-апр 03	1.677,2 милион КМ 545,5 милион КМ	835,7 милион КМ 185 милион КМ	2512,9 милион КМ 730,5 милион КМ
Трговински дефицит у јан-јун 03 Покривеност увоза извозом	1131,7 милион КМ 32,5 %	650,7 милион КМ 22%	1782,4 милион КМ 29,0%